

8. SINIF HAFTALIK KONU DAĞILIM VE KAZANIMLARI / 1.DÖNEM

8. Sınıf Ay	Hafta	Öğrenilecek Konu	Öğrenilecek Kazanım
Eylül	1. Hafta	1. Kader ve Kaza İnancı -I	Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.
	2. Hafta	1. Kader ve Kaza İnancı -II	Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.
	3. Hafta	2. İnsan İradesi ve Kader	İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.
Ekim	1. Hafta	3. Kader ile İlgili Kavramlar -I	Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.
	2. Hafta	3. Kader ile İlgili Kavramlar -II	Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.
	3. Hafta	3. Kader ile İlgili Kavramlar -III	Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.
	4. Hafta	4. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Musa (as)	Hz. Musa'nın (as) hayatını ana hatlarıyla tanır.
Kasım	1. Hafta	5. Bir Ayet Tanıyorum: Ayet el-Kürsi ve Anlamı	Ayet el-Kürsi'yi okur, anlamını söyler.
	1. Hafta	1. Dönem 1. Yazılı Zamanı	
	2. Hafta	1. İslam'ın Paylaşma ve Yardımlaşmaya Verdiği Önem	İslam'ın paylaşma ve yardımlaşmaya verdiği önemi ayet ve hadisler ışığında yorumlar.
	3. Hafta	1. DÖNEM 1. ARA TATİL HAFTASI	
	4. Hafta	2. Zekat ve Sadaka İbadeti -I	Zekât ve sadaka ibadetini ayet ve hadislerle açıklar.
Aralık	1. Hafta	2. Zekat ve Sadaka İbadeti -II	Zekât ve sadaka ibadetini ayet ve hadislerle açıklar.
	2. Hafta	2. Zekat ve Sadaka İbadeti -III	Zekât ve sadaka ibadetini ayet ve hadislerle açıklar.
	3. Hafta	3. Zekât ve Sadakanın Bireysel ve Toplumsal Faydaları	Zekât, infak ve sadakanın bireysel ve toplumsal önemini fark eder.
	4. Hafta	4. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Şu-ayb (as)	Hz. Şuayb'in (as) hayatını ana hatlarıyla tanır.
	5. Hafta	5. Bir Sure Tanıyorum: Maûn Suresi ve Anlamı	Maûn suresini okur, anlamını söyler.
Ocak	1. Hafta	1. Dönem 2. Yazılı Zamanı	
	1. Hafta	1. Din, Birey ve Toplum	Din, birey ve toplum arasındaki ilişkiyi yorumlar.
	2. Hafta	2. Dinin Temel Gayesi -I	İslam dininin can, nesil, akıl, mal ve din emniyetiyle ilgili ortaya koyduğu ilke ve hedefleri analiz eder.
	3. Hafta	2. Dinin Temel Gayesi -II	İslam dininin can, nesil, akıl, mal ve din emniyetiyle ilgili ortaya koyduğu ilke ve hedefleri analiz eder.

8. SINIF HAFTALIK KONU DAĞILIM VE KAZANIMLARI / 2.DÖNEM

8. Sınıf Ay	Hafta	Öğrenilecek Konu	Öğrenilecek Kazanım	
Şubat	1. Hafta	2. Dinin Temel Gayesi -III	İslam dininin can, nesil, akıl, mal ve din emniyetiyle ilgili ortaya koyduğu ilke ve hedefleri analiz eder.	
	2. Hafta	3. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Yusuf (as)	Hz. Yusuf'un (as) örnek hayatından ilkeler çıkarır.	
	3. Hafta	4. Bir Sure Tanıyorum: Asr Suresi ve Anlamı	Asr suresini okur, anlamını söyler.	
Mart	1. Hafta	1. Hz. Muhammed'in (sav) Doğruluğu ve Güvenilir Kişiliği	Hz. Muhammed'in (sav) doğruluğu ve güvenilir kişiliği ile peygamberlerin özellikleri arasında ilişki kurar.	
	2. Hafta	2. Hz. Muhammed'in (sav) Merhametli ve Affedici Oluşu	Hz. Muhammed'in (sav) merhametli ve affedici oluşunu davranışlarında yansıtmaya özen gösterir.	
	3. Hafta	3. Hz. Muhammed'in (sav) İstişareye Önem Vermesi	Hz. Muhammed'in (sav) istişareye verdiği önemi ortaya koyan örnek olaylardan hareketle gündelik hayatta ilgili çıkarımlarda bulunur.	
	4. Hafta	4. Hz. Muhammed'in (sav) Davasındaki Cesaret ve Kararlılığı	Hz. Muhammed'in (sav) cesaret ve kararlılığını örnek olaylarla açıklar.	
	5. Hafta	2. Dönem 1. Yazılı Zamanı		
Nisan	1. Hafta	5. Hz. Muhammed'in (sav) Hakkı Gözetmedeki Hassasiyeti	Hz. Muhammed'in (sav) hakkı gözetmedeki hassasiyetine örnekler verir.	
	2. Hafta	6. Hz. Muhammed'in (sav) İnsanlara Değer Vermesi	Hz. Muhammed'in (sav) insanlara verdiği değeri örneklerle açıklar.	
	3. Hafta	2. DÖNEM 1. ARA TATİL HAFTASI		
	4. Hafta	7. Bir Sure Tanıyorum: Kureyş Suresi ve Anlamı	Kureyş suresini okur, anlamını söyler.	
Mayıs	1. Hafta	1. İslam Dininin Temel Kaynakları	İslam dininin temel kaynaklarını tanıır.	
	2. Hafta	2. Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları -I	Ayetlerden hareketle Kur'an'ın ana konularını sınıflandırır.	
	3. Hafta	2. Kur'an-ı Kerim'in Ana Konuları -II	Ayetlerden hareketle Kur'an'ın ana konularını sınıflandırır.	
	4. Hafta	3. Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri -I	Kur'an-ı Kerim'in temel özelliklerini değerlendirir.	
	4. Hafta	2. Dönem 2. Yazılı Zamanı		
Haziran	1. Hafta	3. Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri -II	Kur'an-ı Kerim'in temel özelliklerini değerlendirir.	
	2. Hafta	4. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Nuh (as)	Hz. Nuh'un (as) tevhide davetini özetler.	

1. KADER VE KAZA İNANCI -I

• Kader, sözlükte *ölçü, düzen, miktar, planlamak, kıyaslamak ve gücü yetmek* anlamlarına gelir. Terim anlamı ise Allahü Teala'nın sınırsız ilmi ve kudreti ile kainatta olmuş veya olacak olan her şeyi önceden bilip bir ölçü ve düzen içerisinde planlaması ve programlamasıdır.

“Her şeyin kaynağı bizim katımızdadır ve biz her şeyi, kusursuzca belirlenmiş bir ölçüye, bir uyuma göre indiririz.” (Hicr, 21. ayet)

• Kaza, sözlükte *hüküm vermek, yaratmak, ortaya çıkarmak, gerçekleştirmek, emretmek ve yapmak* demektir. Terim anlamı ise Allahü Teala tarafından önceden planlanan ve programlanan olayların yeri ve zamanı geldiğinde gerçekleşmesi ve yaratılmasıdır.

“Böylece onları, iki günde yedi gök olarak yarattı ve her göğe kendi işini bildirdi. En yakın göğü kandillerle süsledik ve onu koruduk...” (Fussilet, 12. ayet)

• Kader ve kaza bir sebep-sonuç yasasıdır. Örneğin suyun 100 derecede kaynaması kuralı Allah (cc) tarafından belirlenen bir kader ve ölçüdür. Kişinin suyu ateş ile ısıtması sonucu sıcaklığın 100 dereceye gelince suyun kaynaması ise bu kaderin gerçekleşmesi yani kazadır.

• Nasıl ki her resmin bir ressamı, her mobilyanın bir ustası, her şehrin bir yöneticisi, her inşaatın bir müteahhiti varsa bu evreni yaratan, bu evrendeki mükemmel düzen ve uyumu sağlayan bir yaratıcı (Allah) vardır.

1 Bir gün Nasreddin Hoca kürsüde: Ey cemaat! Allah'a ne kadar şükretseniz az. Ya deveyi kanatlı yaratsaydı, demiş. Cemaatten birisi, “Hocam, bunun şükürle ne ilgisi var?” deyince, Hoca cevabı yapıştırmış: Senin dama bir konsaydı, görürdün.

Aşağıdaki konu başlıklarından hangisi yukarıdaki fıkra ile doğrudan ilişkilidir?

- A) İnsanın İradesi ve Kader
- B) Evrendeki Yasalar
- C) Evrendeki Düzen ve Uyum
- D) İnsanın Özgürlüğü ve Sorumluluğu

2 (I) Kader ve kazaya inanmak, imanın altı şartından birisidir. (II) Allahü Teala evrendeki her şeyi bir düzen ve ölçü içerisinde yaratmış onları bir sebep ve sonuç ilişkisine bağlamıştır. (III) Örneğin, suyun kaldırma kuvveti bir kader iken, gemilerin denizde batmadan yüzebilmesi bir kazadır. (IV) Kader sonuç ise kaza da bir nedendir.

Kader ve kaza ile ilgili verilen metinde numaralandırılmış cümlelerin hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

3 I- Evrende olan her şey bir gün yok olacaktır.

II- İsrail (as) sura üflediğinde kıyamet kopacaktır.

III- İlk yaratılan insan Hz. Adem olmuştur.

IV- İnsanlar cennete yada cehenneme gidecektir.

Yukarıda verilen örneklerden hangisi “kader ve kaza” kapsamında değerlendirildiğinde farklı bir kısımda yer alır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

4 “Müşrikler, 'Allah bize bunu emretti' diyerek atalarının yanlış yollarına devam ederler. Ey Resulüm sen de ki: 'Allah çirkin şeyleri emretmez.’” (A'raf, 28. ayet)

Yukarıdaki ayet-i kerimede ön plana çıkan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yanlış kader inancı
- B) Allah'ın (cc) kudreti
- C) Peygamberliğin gerekliliği
- D) Atalara saygı göstermenin gereksizliği

5 Kader, Allah'ın evrendeki düzen için koyduğu genel kurallardır. Kaza ise yeri ve zamanı gelince bu kuralların yaşandığı örnek olaylardır. Örneğin, yer çekimi kanunu Allah tarafından belirlenmiş olan kaderin bir parçasıdır. Ama herhangi bir yerde yüksekte bırakılan her cismin yere düşmesi kazaya örnektir.

Verilen metindeki bilgilerden hareketle aşağıdaki sonuçlardan hangisini çıkaramayız?

- A) Kader, evrendeki düzen ve ölçüyü ifade eder.
- B) Evrendeki kader planında insanın bir rolü yoktur.
- C) Kaza, kaderin bir sonucudur.
- D) Kader ve kaza insanın iradesi ile sınırlıdır.

6 (I) Bu yıl 8/A sınıfı olarak, 3 Aralık Dünya Engelliler Gününde "81 İle 81 Akülü Sandalye" isminde bir yardım kampanyasına katılacağız. (II) Böylece sorumluluk sahibi bireyler olarak bizler, bir engelli kardeşimize yardım ederek onun yürüyen ayağı olacağız. (III) Bunun için şimdiden çevremizdeki arkadaşlarımızı bilgilendirmeye başladık, hatta bazılarında yardım bile aldık. (IV) Artık heyecanla sandalyeyi alıp engelli kardeşimizin yüzünü güldüreceğimiz o muhteşem günü bekliyoruz.

Yukarıda numaralandırılmış cümlelerden hangisi "kader" kapsamında değerlendirilemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

7 Allahü Teala, her şeyi yerli yerince yaratmıştır. İnsan ve hayvanları yaratmadan önce, yeryüzünü onların yaşamalarına uygun bir şekilde hazırlamıştır. Hayat, O'nun yarattığı düzen ve denge içerisinde sürüp devam etmektedir. Bu harika düzeni keşfetmeye yönelik yapılan bilimsel araştırmalar, Allah'ın her şeyi ölçülü bir şekilde yarattığı gerçeğini anlamamıza katkı sağlamaktadır.

Yukarıda anlatılmak istenen gerçeği en kapsamlı olarak aşağıdaki ayetlerden hangisi karşılar?

- A) "Yeri döşeyen, onda oturaklı dağlar ve ırmaklar ve orada bütün meyvelerden çift çift yaratan odur." (Ra'd, 3. ayet)
- B) "Her şeyi yaratmış, ona bir ölçü, biçim ve düzen vermiştir." (Furkân, 2. ayet)
- C) "Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı?" (Mürselât, 20. ayet)
- D) "O, insanı alaktan yarattı." (Alak, 2. ayet)

8 Uzmanlardan korkutan açıklama geldi: Son dönemde dünya genelinde küresel ısınmanın etkileri gözle görülür derecede artış gösterdi. Aylar boyunca yangını süren Avustralya ve Antarktika'da eriyen buzullar, bu durumun en önemli örnekleri arasında bulunuyor. Bu noktada Antarktika'da bulunan Thwaites buzulunun küresel ısınmadan dolayı hızla erimeye devam ettiği açıklandı. "Kıyamet buzulu" olarak adlandırılan bu buzulun yüz ölçümü Britanya Adası kadar bulunuyor.

Yukarıda verilen gazete haberinden hangi sonucu çıkaramayız?

- A) Evrendeki düzen ve uyumun bozulmaya başladığı
- B) İnsanların kullandığı maddelerin evrendeki dengesi bozulduğu
- C) Evrensel yasaların etkisinin artık dünya üzerinde hakim olmadığı
- D) Dünya'daki doğal dengenin ilk yaratıldığı andaki gibi olmadığı

9 Bir yazar, değişik kağıtlara yazdığı cümleleri bir araya getirerek bir paragraf oluşturabileceğini fark ediyor.

- A. Allah'ın her şeyi belli bir ölçü, düzen ve uyum içerisinde programlamasına kader denir.
- B. Örneğin, yağmurun yağmasıyla ilgili yasaların Allah tarafından programlanması kadedir.
- C. Akıl ve irade sahibi olan insan; düşünce, söz ve davranışlarında özgür bir varlıktır.
- D. Zamanı geldiğinde, olayların bu programa uygun olarak gerçekleşmesine kaza denir.
- E. Bütün bunlar Yüce Allah'ın her şeyi bir ölçü ve düzene göre yarattığının göstergesidir.
- F. Bu kadere uygun olarak zamanı gelince yağmurun yağması ise kazadır.

Yazar yukarıdaki cümlelerden bir paragraf oluşturmak isterse hangileri dışarıda kalır?

- A) C ve E
- B) F ve B
- C) C ve A
- D) B ve D

1. KADER VE KAZA İNANCI -II

• **Evrensel Yasalar (Sünnetullah - Adetullah) Nedir?** Allahü Teala, evrendeki düzen ve uyumun korunması için belirli yasalar koymuştur. Sünnetullah (âdetullah) ismi de verilen bu yasalar üçe ayrılır:

A) FİZİKSEL YASALAR: Madde ve enerjinin oluşumu, hareketi, yapısı ve evrenin işleyişi ile ilgili yasalardır. Deney ve gözleme dayanır. Örneğin; ısıtılan metalin genişlemesi, suyun 100 °C kaynaması, yer çekimi ve suyun kaldırma kuvveti kanunu bu yasalara örnektir.

Örnek Ayet: “Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir.” (Rahman, 5. ayet)

B) BİYOLOJİK YASALAR: Canlıların (insan, hayvan, bitki) doğması, beslenmesi ve üremesi ile ilgili yasalardır. Deney ve gözleme dayanır. Örneğin; ayıların kış uykusuna yatması, bitkilerin fotosentez yapması ve kuşların uçmak için kanata ihtiyaç duyması bu yasalara örnektir.

Örnek Ayet: “Allah, sizi topraktan sonra nutfeden yarattı...” (Fatır, 11. ayet)

C) TOPLUMSAL YASALAR: İnsanların, huzurlu şekilde yaşamlarını sürdürebilmesi için uyması gereken sebep-sonuç ilişkisine dayalı kurallara denir. Örneğin; adaletin olmadığı toplumlarda anarşi çıkması, hırsızlık olan toplumda güven ortamının azalması bu yasalara örnektir.

Örnek Ayet: “... Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutun...” (Nisa, 135. ayet)

1 Ömer, düzensiz beslenmekteydi. Sabah kahvaltısını vaktinde yapmıyor, öğlenleri ise ayakta atıştırabileceği fast food tarzı şeyler yiyordu. Bunun sonucunda vücut dengesi bozuldu ve aşırı kilo alarak “obezite hastalığına” yakalandı.

Ömer’in bu hastalığa yakalanması, Allah’ın hangi yasasını ihmal etmesinin bir sonucudur?

- A) Fiziksel yasalar
- B) Biyolojik yasalar
- C) Toplumsal yasalar
- D) Kimyasal yasalar

2 Belgesel çekimleri yapan bir ekip buldukları yerde önce iklim şartlarının nasıl olduğunu anlatıyorlardı. Çekimin yapıldığı yerin yılın büyük bölümünde kar yağışlı ve soğuk olduğunu söyleyip sonrasında bu iklimde yaşamaya uygun bitki türünün soğuğa dayanıklı olan tundra olduğunu söylüyorlardı.

Belgeselde evrensel yasa çeşitlerinden sırasıyla hangi ikisine ait örnekler kullanılmaktadır?

- A) Fiziksel - Biyolojik
- B) Biyolojik - Toplumsal
- C) Fiziksel - Toplumsal
- D) Toplumsal - Biyolojik

3 “Her gün binlerce bebek doğuyor ve binlerce insan ölüyorsa Allah her an bizimle demektir.”

Yukarıdaki yargı ile anlatılmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Allah’ın yaratması sürekli devam etmektedir.
- B) Allah, insanın canını alma işini Azrail’e bırakmıştır.
- C) İnsanların dünyaya gelmesi ve ölmesi tesadüftür.
- D) Bebek ölüm sayısı her geçen yıl artmaktadır.

4 I- Deney ve gözlem
II- Madde ve enerji
III- Vücuttaki kan dolaşımı
IV- Yağmurun yağması
V- Dünyadaki erkek-kadın oranı

Fiziksel yasalar ile ilgili kompozisyon yazmak isteyen bir öğrenci verilen maddelerden kaç tanesini kullanmalıdır?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5

- 5 I- Dün sabah okula gelirken yolda bir kaza oldu.
II- Akşam halı sahada arkadaşlar ile maç yapacağız.
III- Bu yıl okul olarak TÜBİTAK fuarına katılacağız.
IV- Annem, bana karne hediyesi olarak kalem aldı.
- Kader ve kaza kavramlarının tanımlarını düşündüğümüzde yukarıdaki maddelerden hangisi “Kader” kavramı içinde yer alır?**

- A) Yalnız I   B) II ve IV
C) I - II ve III   D) II ve III

- 6 I- “Bir fitneden sakının ki aranızdan yalnız haksızlık edenlere erişmekle kalmaz..” (*Enfâl, 25. ayet*)
II- “Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyırıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler...” (*Yâsîn, 37-40. ayetler*)
III- “Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik...” (*Mürselât, 20-23. ayetler*)

**Yukarıda verilen ayet-i kerimeler aşağıdaki yasalar-
dan hangisi ile ilgilidir?**

I	II	III
A) Fiziksel	Biyolojik	Toplumsal
B) Toplumsal	Biyolojik	Fiziksel
C) Biyolojik	Fiziksel	Toplumsal
D) Toplumsal	Fiziksel	Biyolojik

- 7 I- Üç yıldır kuraklık yüzünden mahsul alamayan Mehmet ve ailesi, tarlalarını satıp iş bulabilecekleri bir şehre göç etmiştir.
II- Gelir dağılımının adil olmadığı toplumlarda yoksulluğun arttığı, adalet duygusunun zedelendiği ve sosyal barışın yara aldığı gözlemlenmektedir.
III- Serbest bırakılan cisimlerin düşme hızlarının, ağırlıklarıyla doğru orantılı olduğu bilimsel olarak ispatlanmıştır.
IV- Güçlü bir medeniyetin oluşabilmesinin temel şartı insanların eğitilmesi ile ilgilidir.

Yukarıdaki maddeler gruplandırıldığında hangisi farklı bir evrensel yasa içerisinde yer alır?

- A) I   B) II
C) III   D) IV

- 8 **Metin Öğretmen**, iki saat olan dersin ilk saatinde; evrensel yasalar, ikinci saatte ise; kaza ve kader kavramları hakkında bilgi vermiştir. Daha sonra öğrencilerinden üzerine durduğu konular ile ilgili örnekler istemiştir. Öğrencilerin bu iki ders saatinde verdikleri örnekler aşağıda verilmiştir:

Arzu: Allah'ın ezeli olan ve her şeyi kuşatan bilgisi ile çizdiği plan ve programa, ortaya koyduğu ölçüye kader, zamanı gelince de bu programın bütün ayrıntıları ile gerçekleşmesine kaza denir.

Burcu: Canlıların dış dünyayı algılayabilmesi için duyu organlarına ihtiyaç vardır. Balıklar suda solunum yapabilmek için solungaçlara, kuşlar uçabilmek için kanatlara ihtiyaç duyarlar. Bunların her biri fiziksel yasalarla ilgilidir.

Mehmet: “... Onun koyduğu yasalarla denizde akıp gitsin diye gemileri de hizmetinize verdi...” ayeti biyolojik yasalarla ilgilidir.

Burak: Evrendeki yasalara aynı zamanda sünnetullah da denir.

Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Mehmet'in okuduğu ayet toplumsal yasalarla ilgilidir.
B) Burcu'nun verdiği örnekler biyolojik yasa ile ilişkilidir.
C) Arzu, kader ve kazanın anlamlarını karıştırmıştır.
D) Burak, yanlış bilgi vermiştir.

9

Ayet-i Kerimeler	Yasalar
I. “Onun varlığının delillerinden biri de denizde dağlar gibi yüzen gemilerdir.” (<i>Şura, 32. ayet</i>)	Fiziksel
II. “Yeryüzüne bakmazlar mı? Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetiştirdik.” (<i>Şuarâ, 7. ayet</i>)	Biyolojik
III. “... Yeryüzünde gezin. Allah'ın ayetlerini yalanlayanların durumunu görün.” (<i>Â-i İmrân 137. ayet</i>)	Toplumsal
IV. “Her toplumun (belirli) bir eceli vardır.” (<i>A'râf 34. ayet</i>)	Biyolojik

Yukarıdaki tabloda yer alan ayet - yasa eşleştirmelerinden hangisi yanlış verilmiştir?

- A) I   B) II
C) III   D) IV

2. İNSAN İRADESİ VE KADER

- İnsanın yapmış olduğu şeylerden sorumlu tutulabilmesi için iki temel şart vardır: Akıl ve irade.

Akıl, insanın; “ayırt edebilme”; irade ise “tercih edebilme” yeteneğidir. Akıl sağlığı yerinde olan ve ergenlik çağına giren herkes yaptığı davranışlardan sorumlu tutulacaktır.

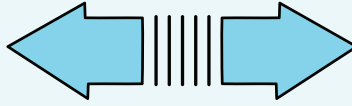
İnsanın sorumlu tutulabilmesinin bir diğer şartı da özgür irade sahibi olmasıdır. İrade; tercih etmek, dilemek ve istemek demektir. Birey, baskı ve tehdit altında verdiği kararlardan sorumlu tutulmamıştır.

İRADE İKİ KISMA AYRILIR

a) Külli İrade: (Zorunlu)

Allahü Teala'ya ait olan, sonsuz ve sınırsız iradeye denir. Kişinin bu iradede herhangi bir söz hakkı yoktur ve bundan dolayı hesaba çekilmeyecektir.

- Kişinin göz ve ten rengi,
- Kişinin ırkı ve cinsiyeti,
- Anne ve babasının kim olacağı,
- Kişinin ne zaman öleceği vb.

BUNLARI KESİNLİKLE SÖYLEME!

- Kader mahkumuyum!
- Alın yazım böyleymiş!
- Çekeceğim varmış!
- Kaderine küs!
- Kaderin elinde oyuncağım!

CÜNKÜ YANLIŞ KADER İNANISIDIR!

b) Cüzi İrade: (Seçmeli)

İnsana ait olan, sonlu ve sınırlı iradeye denir.

Kişi, özgür iradesi ve akli ile tercihte bulunarak davranışlarının sonuçlarına katlanır ve bunlardan hesap verir.

- Kişinin dini inancı,
- Rızkını kazandığı mesleği,
- Bireyin iyi-kötü davranışları,
- Namaz ve oruç gibi ibadetleri vb.

- 1 İnsanı diğer varlıklardan ayıran özelliklerin başında akıl ve irade sahibi olması gelir. Allah, insana doğruyu yanlıştan ve iyiyi kötüden ayırt edebilme gücü vermiştir. Bu yüzden İslam dininde kişi yapmış olduğu davranışlardan sorumludur.

Yukarıdaki paragrafta ifade edilen düşüncüyü en iyi anlatan atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kol kırılır yen içinde kalır.
B) Üzüm üzümüne baka baka kararır.
C) Ayağını yorganına göre uzat!
D) Ne ekersen onu biçersin.

- 2 Aysun, marketten eve dönüş esnasında yolda eşyalarını taşımakta zorlanan yaşlı bir amcaya rastlar. Ona yardım edip etmeme konusunda biraz düşündükten sonra, kalbinin sesini dinler ve Allah'ın hoşnutluğunu kazanma adına o yaşlı amcaya yardım etmeye karar verir.

Verilen olayda ön plana çıkan kavramlar nelerdir?

- A) Ecel ve ömür   B) Akıl ve irade
C) Emek ve rızık   D) Kader ve kaza

- 3 (I) Yıl 1979'u gösterdiğinde, soğuk bir kış günü 23 Şubat'ta Konya'nın Seydişehir ilçesinde doğdum. (II) Dört kardeşin en büyüğü bendim. (III) 1997 yılında girmiş olduğum üniversite sınavında tercihlerim arasında yer alan Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni kazandım. (IV) 2002 yılında fakülteyi başarı ile bitirerek mezun oldum.

İzzet Öğretmen'in otobiyografisinde hangi numaralı maddeler kendi iradesi ile yaptıklarına örnek olarak gösterilemez?

- A) I ve II   B) II ve III
C) I ve IV   D) III ve IV

- 4 “De ki, ey mülkün sahibi Allah'ım! Mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden de alırsın. Dilediğini güçlü, dilediğini zayıf kılarırsın. İyilik senin elindedir. Evet, Sen her şeye gücü yetensin” (Al-i İmran, 26. ayet)

Verilen ayet-i kerimede;

- I. Küll-i İrade   II. Cüz-i irade   III. Sorumluluk

Hangilerine vurgu yapılmıştır?

- A) Yalnız I   B) I ve II
C) II ve III   D) I, II ve III

5

Bilgiler	Doğru/ Yanlış
I. İnsan akıl ve irade sahibi bir varlıktır.	D
II. İnsan eylemlerinden sorumludur.	D
III. İnsana vahiyle doğru yol gösterilmiştir.	D
IV. İnsan küllî irade sahibi özgür varlıktır.	D

Her doğru cevabın 25 puan olduğu dikkate alınırsa bu öğrenci kaç puan almıştır?

- A) 25   B) 50
C) 75   D) 100

6

Yağmurlu bir havada alkol alıp yola çıkan komşumuz Ahmet Amca, eve yetişmek için biraz hızlı gidince aracı yoldan çıkıp kaza yapmış ve sakatlanarak bundan sonraki yaşamını engelli olarak sürdürmek zorunda kalmıştır.

Hastanede tedavi gören Ahmet Amca'nın başına gelenler için hangisini söylemek doğru olur?

- A) Engelli kalmasında en etkili faktör yağmurun yağmasıdır.
B) Kazanın ve engelli kalmasının sorumlusu bizzat kendisidir.
C) Kaza Ahmet'in alın yazısında varmış. Yapacak bir şey yoktur.
D) Kaza tamamen tesadüf sonucu olmuştur. Kimse sorumlu değildir.

7

"Kim doğru yolu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü üstlenmez..." (İsrâ, 15. ayet)

Bu ayete göre;

- I- İnsan, iradesi sayesinde istediği dini seçme hakkına sahiptir.
II- Kişiler, görev ve sorumluluklarını yerine getirip getirmediğinden sorumlu tutulmuştur.
III- Kendi seçimimiz ile hareket ettiğimiz bir konuda doğacak sorumlukları bir başkasına atmamalıyız.

yargılarından hangisi doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II
C) II ve III   D) I, II ve III

8

Bahar aylarının verimli topraklarının içinde iki tohum yan yana yatıyormuş. Tohumlardan biri diğerine, "Ben büyümek istiyorum! Köklerimi altımda toprağın derinliklerine, filizimi de yeryüzüne göndermek istiyorum." demiş ve büyümeye, filizlenmeye başlamış. İkinci tohum ise, "Ben korkuyorum. Köklerimi toprağın altındaki derinliklere gönderirsem, karanlıklarda beni neyin beklediğini bilemem. Hem tomurcuklarım açmaya başladığında üzerlerinde salyangozlar gezip, onları yemeye kalkarsa? Yoo hayır. En iyisi burada kalıp beklemek..." ve ikinci tohum beklemeye başlamış. O sırada yumuşamış olan bahar toprağını eşeleleyen bir tavuk, bekleyen tohumu buldu ve onu bir lokmada yutuverdi.

Yukarıda verilen paragraftan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamayız?

- A) Paragraf, iradesini doğru ve yanlış kullanan iki tohum için bir örnektir.
B) Birinci tohum, doğru zamanda doğru bir karar vererek fiziksel gelişimini hızlandırmıştır.
C) Her iki tohum da zamanında doğru karar vererek sorumluluk almışlardır.
D) İkinci tohum, iradesini yanlış yönde kullandığı için filizlenmeden yok olmuştur

9

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretmeni Mahmut Bey, sınıfına "insanın özgürlüğü ve sorumluluğu" konusunda doğru (D), yanlış (Y) testi uygulamıştır. Mahmut Öğretmen, Yavuz'un kağıdını okurken onun şu cevapları verdiğini görmüştür:

- (D) İslam dini, insanı akıl ve irade ölçüsünde söz ve davranışlarından sorumlu tutmuştur.
(D) İnsanın kendi iradesi ile yaptığı davranışlar amel defterine sevap veya günah olarak yazılır.
(D) İnsan unutarak yaptıklarından sorumlu değildir.

Yavuz için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsan iradesinin öneminin farkındadır.
B) Allah'ın kaderimize ne yazdı ise, bizim de mecburen bunu yaşamamız gerektiğini düşünmektedir.
C) Amel defterinin akli ve özgür iradesi ile yaptığı davranışlar ile şekillendiğini bilmektedir.
D) Allah'ın insanı gücü ölçüsünde sorumlu tuttuğunu bilmektedir.

1. Bilim adamları, Güneş Sistemi üzerine her yıl araştırmalar yaparak gezegenler arasındaki mesafeye ve gezegenlerin Güneş'e olan uzaklıklarına dikkat çekmişlerdir. Bunun çok hassas bir ayar olduğunu ifade etmişler ve evrenin iddia edildiği gibi kendiliğinden bir patlama sonucu tesadüfen oluşmadığını, ... söylemişlerdir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) kainatta başıboşluğun hakim olduğunu
B) evrende bir düzen ve ölçünün olduğunu
C) insanların irade ve sorumluluk sahibi olduğunu
D) dünyada toplumsal yasaların var olduğunu

2. "...Her şeyi yaratmış, ona bir ölçü, biçim ve düzen vermiştir." (*Furkân, 2. ayet*)

Aşağıdakilerden hangisi ayette ön plana çıkan temel kavramlardan değildir?

- A) Külli irade   B) Kader
C) Kaza   D) Cüzi irade

3. Orman yangınları, tarla açmak amacıyla ağaçların kesilmesi, otlaklarda aşırı otlatılma yapılması, anız örtüsünün yakılması gibi nedenlerle bitki örtüsünün yok edildiği durumlarda erozyon meydana gelir. Erozyon olan toprağın verimi düşer, çölleşme meydana gelir. Doğal denge bozulduğu için birçok bitki ve hayvan türü yok olur.

Metinde hangi evrensel yasalardan bahsedilmiştir?

- A) Toplumsal yasalar - Cüzi irade
B) Biyolojik yasalar - Toplumsal yasalar
C) Fiziksel yasalar - Biyolojik yasalar
D) Toplumsal yasalar- Fiziksel yasalar

4. **Aşağıdaki kavramlardan hangisi farklı bir evrensel yasaya işaret etmektedir?**

- A) Hayat   B) Ölüm
C) Rızık   D) Fotosentez

5. "Hiçbir kimse bir başkasının günahını yüklenmez..." (*Zümer, 7. ayet*)

Yukarıdaki ayet hangi kavram ile ilişkilendirilebilir?

- A) Özgürlük   B) Sorumluluk
C) Külli irade   D) Tevekkül

6. "Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sınımsız sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani sizler birbirinize düşmanlar idiniz de O, kalplerinizi birleştirmişti. İşte O'nun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz..." (*Âl-i İmrân, 103. ayet*)

Verilen ayet-i kerime

- I. Fiziksel Yasalar
II. Biyolojik Yasalar
III. Toplumsal Yasalar

Hangilerine işaret etmektedir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II
C) Yalnız III   D) II ve III

7. "Biz gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ile ve belirli bir süre için yarattık." (*Ahkaf, 3. ayet*)

Yukarıdaki ayeti kerimede aşağıdaki kavramlardan hangisini bulamayız?

- A) Kader   B) Ecel
C) Tevekkül   D) Kaza

8. I. İnsan, özgür bir varlıktır.
II. İnsan, aklı ile iyi ve kötüyü ayırabilen varlıktır.
III. İnsan, yaptıklarının karşılığını ahirette görecektir.
IV. İnsan, davranışlarını yönlendirebilir.

Buna göre yukarıda verilen özelliklerin aşağıdaki kavramlardan hangisiyle bağlantısı olamaz?

- A) İrade   B) Sorumluluk
C) Özgürlük   D) Tevekkül

9. **Ayı, yılan ve kaplumbağa gibi bazı hayvanların kış uykusuna yatmaları hangi konu ile ilgilidir?**

- A) Fiziksel yasalar   B) Biyolojik yasalar
C) İrade ve özgürlük   D) Toplumsal yasalar

10. I. Sınırsızdır.

- II. Cüz'i irade alanını etkileyebilir.
III. İnsan, sorumlu değildir.
IV. İnsanın müdahale edebileceği irade türüdür.

Maddelerden hangileri külli irade için doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II
C) I, II ve III   D) I, II ve IV

11. "Kim doğru yolu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü üstlenmez..." (İsra, 15. ayet)

Yukarıdaki ayete göre kişinin davranışlarından sorumlu tutulmasındaki temel etken hangisidir?

- A) Müslüman olması B) İrade sahibi olması
C) Kadere inanması D) Cinsiyeti ve ırkı

12. "...Kararını verdiği zaman da artık Allah'a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever." (Âl-i İmrân, 159. ayet)

Aşağıdaki örneklerden hangisi yukarıdaki ayette vurgulanan konuya uygun değildir?

- A) İlbahar gelince tarlasını sürüp, tohumunu eken çiftçinin hasat için beklemeye başlaması
B) Bu yıl gireceği sınav için üzerine düşen sorumlulukları yerine getirip dua eden öğrenci
C) En yakın akrabası bile olsa her zaman doğru konuşmayı kendisine ilke edinen kişi
D) İş yerinin güvenliğini sağlamak için binanın her yerine güvenlik kamerası taktıran esnaf

13. • Kürsî, Allah'ın egemenliği ve hâkimiyeti demektir.

- Kur'an-ı Kerim'in en uzun suresidir.
- İbadet ve ahlak konularını içerir.
- İçinde Allah'ın bazı isimleri (Esmâü'l Hüsnâ) yer alır.
- Allah'ın ilminin sınırsız olduğuna vurgu yapılır.

Ayete'l Kürsi ile ilgili verilen bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

14. **Emek+Dua=Nimet şeklinde formüle edilen kaderle ilgili dini kavram aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kader B) Tevekkül
C) Kaza D) Rızık

15. Allah'ın (cc) her şeyi yapabilecek güç ve iradesine....., insanın kendisine verilen güç ve iradesine.....denir.

Yukarıda verilen boşluklara gelmesi gereken kaderle ilgili kelime ikilisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cüz-i irade - Külli irade C) Kader-Kaza
C) Külli İrade-Cüz-i İrade D) İrade-Sorumluluk

16. "Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. O daima diridir, bütün varlığın idaresini yürütendir. O'nu ne uyuklama tutar ne de uyku. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmadan huzurunda şefaata edeceğ olan kimdir? O, kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise O'nun dilediği kadarından başka ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. O'nun sonsuz kudreti, gökleri ve yeri kaplar. Onları görüp gözetmek O'na ağır gelmez. Gerçekten yüce ve büyük olan yalnızca O'dur."

Yukarıda anlamı verilen Ayete'l-Kürsi'den aşağıdakilerden hangisine ulaşamayız?

- A) Allah'ın gücü her şeye yeter.
B) Her şeyin sahibi Allah'tır.
C) Allah gizli açık her şeyi bilir.
D) Şefaata hiçbir şekilde yoktur.

17. Son günlerde Harun beyin oturduğu mahallede hırsızlık olayları iyice artmaya başlar. Hatta geçen gün yan komşusunun evine de hırsız girince Harun bey, evini hırsızlardan korumak için evine alarm taktırmakla beraber evinin ve balkonun kapısını kilitlemeyi ihmal etmez.

Harun Bey'in bu davranışını en iyi tanımlayan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teslimiyet B) Kader
C) Tevekkül D) Tefekkür

18. I. Deney ve gözleme dayalıdır.

II Evrensel niteliktedir.

III. Evrenin düzen ve işleyişi ile ilgilidir.

Yukarıda verilen maddelerden hangisi Fiziksel Yasalar ile ilgilidir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

19. **Aşağıdakilerden hangisi kişinin iradesine bağlı olarak gerçekleşen bir durumdur?**

- A) Doğum tarihi B) Ömür süresi
C) Adaletli olması D) Cinsiyeti

20. "Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır." (Bakara, 256. ayet)

Yukarıda ayette vurgulanan temel konu nedir?

- A) Özgür irade B) Allah'ın varlığı
C) Doğruluk ve eğrilik D) Vahyin gerekliliği

Adı Soyadı: .....
Sınıf - No : ..... / .....

8. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
1. DÖNEM 1. YAZILI (ÖRNEK 2)

ALDIĞI PUAN:
.....

A) Aşağıda yer alan boşlukları, yan tarafta yer alan kavramlar ile uygun bir şekilde dolduralım. (15 Puan)

1- .....: Allah'a ait olan sonsuz ve sınırsız iradedir. Kişinin bu irade alanında herhangi bir tercih hakkı yoktur. Birey bu alandan sorumlu tutulmayacaktır.	a) tevekkül b) cüzi irade c) sünnetullah d) kader e) kaza f) fiziksel g) biyolojik h) tefekkür i) külli irade
2- Yüce Allah, evrende olacak olan her şeyi önceden ezeli ilmi ile takdir etmiştir. Bu takdir etmenin sonucu olarak ortaya çıkacak olan gelişmelere ise ..... denir.	
3-Evrendeki her şey bir düzen içerisinde yaratılmıştır. Allah (cc) insandan evrendeki düzen üzerine düşünmesini (.....) ve Allah'ın varlığına ulaşmasını istemiştir.	
4- ..... Allah'ın (cc) evrene koymuş olduğu, kıyamete kadar hiçbir şekilde değişikliğe uğramayacak olan yasalara verilen isimdir.	
5- Bir kişinin üzerine düşen tüm sorumlulukları yerine getirdikten sonra dua ederek sonucunu Allah'a havale edip beklemesine ..... denir.	

B) Aşağıda verilen bilgileri doğru veya yanlış olmasına göre işaretleyelim. (15 Puan)

1- Her canlının bu dünyada bir yaşam süresi vardır. Buna ömür denir. Ömrün bitiş anına ise ecel ismi verilir.	Doğru	Yanlış
2- İslam inancında kişinin rızıkı önceden belirlenmiştir. Allah kendisine ne takdir ettiyse rızık o olacaktır. Çalışmak ve emek göstermek bu rızık değişmesine fayda vermez.	Doğru	Yanlış
3- Ekvatordan kutuplara doğru gidildikçe sıcaklığın, buharlaşmanın ve denizlerdeki tuzluluk oranının azalması fiziksel yasalar ile ilgilidir.	Doğru	Yanlış
4- İnsan davranışları zorunlu ve seçime dayalı olmak üzere iki kısımdır. Kişi seçmediği bir şeyden dolayı asla sorumlu tutulamaz.	Doğru	Yanlış
5- Allah (cc) Hz. Musa ve kardeşi Hz. Harun'dan, Firavun'u hak dine çağırırken gerektiği zaman sert bir üslup kullanmalarını istemiştir.	Doğru	Yanlış

C) Aşağıda verilen kavramların tanımlarını birer cümle ile yazınız. (10 Puan)

- 1- Rezzak : .....
- 2- Kader: .....
- 3- İrade: .....
- 4- Rızık : .....

D) Ayete'l-Kürsi'de geçen Allah'ın isimlerinden (esmaü'l-hüsna) dört tanesini yazalım. (10 Puan)

- 1- .....
- 2- .....
- 3- .....
- 4- .....

E) Aşağıda verilen çoktan seçmeli soruları cevaplandırınız. (50 Puan)

1. İnsan, hedeflediği bir başarıya ulaşmak için çaba göstermelidir. Dünyanın kuralı böyledir. Bizler bu dünyada ilahi yasalara uygun olarak yaşarız. Allah da dünya nimetlerini elde etmeyi çalışmaya bağlamıştır.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi metinde verilen konu ile ilgili değildir?

- A) Emeksiz yemek olmaz.
B) Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
C) Ne ekersen onu biçersin.
D) Ne doğarsan aşına, o gelir kaşığına

2. Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm, lâ te'huzühü sinetün velâ nevm, lehû mâ fis semâvâti ve mâ fil ard, men zellezî yeşfeu indehû illâ....., ya'lemü mâ beyne eydihim ve mâ halfehüm, ve lâ yühîtüne bi şey'in min ilmihi illâ bimâ şâ', vesia .....semâvâti vel ard, ve lâ yeûdühü hizfuhümâ, ve hüvel aliyyül azîm.

Boş bırakılan yerlere aşağıdaki seçeneklerden hangisi gelmelidir?

- A) semâvâti- yeûdühü B) men zellezî- hizfuhümâ
C) bi iznih -kürsiyyühüs D) kayyum- halfehüm

3. Tevekkül; kişinin elinden geleni yaptıktan sonra sonucunu Allah'tan beklemesidir.

Aşağıdaki kavram ikililerinden hangisi tevekkül ile direkt olarak ilişkilendirilemez?

- A) Dua-Umut B) Gayret-Çaba
C) Tedbir-Önlem D) Vahiy-Mucize

4. Yeterince soru çözmediği için sene başında hedeflediği okula gidemeyen bir öğrenci sebebini soranlara şu cevabı vermiştir: "Nasibim böyleymiş. Takdir-i İlahi. Yapaçağım bir şey yok."

Yukarıdaki öğrenci için aşağıdakilerden hangisini kesinlikle söyleyebiliriz?

- A) Öğretmeni öğrencisi ile çok fazla ilgilenmemiştir.
B) Aile, öğrencinin başarısında önemli bir faktördür.
C) İrade ve sorumluluk konusunu tam anlamıştır.
D) Yanlış bir kader anlayışına sahiptir.

5. Aşağıdakilerden hangisi kaderin sözlük anlamlarından birisi değildir?

- A) Miktar B) Tercih
C) Ölçü D) Düzen

6. I. Kuran'ın son surelerinden birisidir.
II. Allah'ın sıfatlarından ve gücünden bahseder.
III. Bakara suresinin 255. ayetidir.
IV. İçinde 'küresi' kelimesi olduğu için bu ismi almıştır.

Ayete'l-Kürsi hakkında verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) II ve III
C) III ve IV D) II, III ve IV

7. Kan, göz yaşı ve savaşın hakim olduğu ülkelerde insanlar hangi yasaya aykırı hareket etmiştir?

- A) Toplumsal yasa B) Fiziksel yasa
C) Ekonomik yasa D) Biyolojik yasa

8. Aşağıdakilerden hangisi doğru irade kullanımudur?

- A) Deveyi bağlamayıp; "Allah ne dilerse o, olur." demek
B) Hırsızın "Bu benim kaderimde vardı." demesi
C) Salgın hastalık olan şehre gitmekten vazgeçmek
D) Bakımını yapmadığı tarlasından ürün beklemek

9. "Allah dileseydi, onları bir tek ümmet yapardı. Fakat O, dilediğini rahmetine sokar. Zalimlerin ise bir dost ve yardımcı yoktur." (Şura, 8. ayet)

Verilen ayet-i kerimede;

- I. Külli irade II. Emek-Rızık III. Merhamet
kavramlarından hangilerine değinilmiştir?
A) Yalnız I B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

10. "Biz yeryüzünü bir döşek, dağları da onun için birer kazık kılmadık mı? Sizi çift çift yarattık, uykunuzu dinlenme vakti kıldık, geceyi bir örtü yaptık, gündüzü geçimi sağlama vakti kıldık, üstünüze yedi kat sağlam gök bina ettik, parlak ışık veren güneşi var ettik, taneler, bitkiler ve ağaçları sarmaş dolaş bahçeler yetiştirmek için yoğunlaşmış bulutlardan bol yağmur indirdik." (Nebe, 6-16. ayetler)

Aşağıdakilerden hangisi ayet-i kerimeden çıkarılabileceğimiz bir sonuç değildir?

- A) Biyolojik yasalara örnek vardır.
B) Toplumsal yasalara örnek vardır.
C) Evrendeki düzen ve uyumu gösterir.
D) Fiziksel yasalara örnek vardır.

A) Aşağıda verilen beceri temelli soruları cevaplandırınız. (Her Soru 10 Puan)

1.	YASA	TANIM	ÖRNEK	AYET-İ KERİME
	FİZİKSEL	Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, yapısı ve maddeler arası ilişkilerle ilgili prensipleri konu alan yasalardır.	Su deniz seviyesinde ve belli bir basınç altında 100 derecede kaynar.	"Onun varlığın delillerinden biri de denizde dağlar gibi yüzen gemilerdir" (<i>Şura, 32. ayet</i>)
	BİYOLOJİK	Canlıların yapısı, beslenmesi, korunması, gelişmesi ve üremesiyle ilgili yasalardır.	İnsanın yaşaması için solunum, sindirim, dolaşım sistemlerine sahip olması gerekir.	"Yeryüzüne bakmazlar mı? Orada her güzel çiftten nice bitkiler yetiştirdik." (<i>Şuarâ, 7. ayet</i>)
	TOPLUMSAL	Toplumsal olaylar arasında var olan sebep sonuç ilişkisini ifade eden yasalardır.	Adaletin olmadığı toplumlarda barış bozulur.	"Biz rüzgârları aşılayıcı olarak gönderdik ve gökten su indirdik..." (<i>Hicr, 22. ayet</i>)

Yukarıdaki tablodaki yanlışlığın giderilmesi için verilenlerden hangisinin yapılması gerekmektedir?

- A) Fiziksel yasayla ilgili verilen tanımın değişmesi gerekmektedir.
- B) Biyolojik yasada ve toplumsal yasada verilen örneklerin yer değiştirmesi gerekmektedir.
- C) Toplumsal yasayla ilgili verilen ayet değiştirilmelidir.
- D) Biyolojik yasayla ilgili verilen tanım ile toplumsal yasayla ilgili verilen tanım yer değiştirmelidir.
2. 'Başarılı olmak için her gün Allah'a dua ediyorum ve ibadetlerimi aksatmıyorum. Akıllı ve zeki bir kızım sonuçta. Allah bana çalışsam da mutlaka yardım edecektir.'
- Sizler, yukarıdaki gibi düşünen bir arkadaşınıza ne söylemek istersiniz?**
- A) Sen zaten çalışkan bir öğrencisin, doğru yapıyorsun. Çalışmana gerek yok. Dua etmeye devam et.
- B) Tevekkül pasif bir bekleyiş değildir. Başarılı olmak için önce çalışman sonra Allah'a dua etmen gerekir.
- C) Başarılı olmak için Allah'a dua etmen yeterlidir.
- D) Senin sınava girmen yeterlidir. Çünkü sen zaten bütün sınavlarda başarılı oluyorsun.
3. Aşağıda verilen ayetlerden hangisi Ayete'l Kürsi'nin konusu ile ortak noktalara değinmemiştir?
- A)"O öyle Allah'tır ki O'ndan başka ilah yoktur. O hem yaşatır, hem öldürür..." (*Duhan, 8. ayet*)
- B)"Bütün insanlar diri ve her şeye hakim olan Allah için eğilip boyun büküştür..." (*Taha, 11. ayet*)
- C)"Sabrederek ve namaz kılarak Allah'tan yardım dileyin. Şüphesiz namaz, Allah'a derinden saygı duyanlardan başkasına ağır gelir." (*Bakara, 45. ayet*)
- D)"Allah'ın huzurunda kendisinin izin verdiği kimselerden başkasının şefaati fayda vermez." (*Sebe, 23. ayet*)
4. Evrenin oluşumuna dair günümüzde en çok benimlenen teori, Big Bang (Büyük Patlama) teorisidir. Bu teoriye göre evren, sıfır hacimli ve çok yüksek bir enerji potansiyeline sahip, sıkışmış bir noktanın patlamasıyla oluştu. İlk patlamanın nasıl oluştuğu, evren meydana gelmeden önce evrenin yerinde ne olduğu ya da evrenin neyin içinde genişlediği sorularına günümüzde bilimsel cevap bulunamamıştır.
- Yukarıdaki paragraf için aşağıdakilerden hangisini söyleyemeyiz?**
- A) Fiziksel yasalar için bir örnektir.
- B) Evrendeki düzen ve uyumu göstermektedir.
- C) Bilimin her soruya cevap veremediğini belirtmektedir.
- D) Cüzi iradenin önemine vurgu yapmaktadır.
5. "Allah her canlıyı sudan yarattı. İşte bunlardan kimi karnın üstünde sürünür, kimi de iki ayağı üstünde yürür. Allah dilediğini yaratır." (*Nur, 45. ayet*)
- Verilen ayet-i kerime ile ilgili aşağıdakilerden hangisini söyleyemeyiz?**
- A) Kaza kavramı için bir örnektir.
- B) Biyolojik yasalara vurgu yapılmıştır.
- C) Ecel ve ömür konusuna örnekler vardır.
- D) Külli iradenin önemi vurgulanmıştır.

6. Bir gün Hz. Ömer, Şam'a doğru yola çıkar. Başkomutan Ebu Ubeyde, Hz. Ömer'i karşılar ve Şam'da veba hastalığının yayıldığını söyler. Bunun üzerine Hz. Ömer, arkadaşlarıyla Şam'a girip girmeme hususunda fikir alışverişinde bulunur. Ebu Ubeyde: Allah'ın kaderinden mi kaçırıyorsun? diyerek eleştiride bulunur. Hz. Ömer de "Evet, Allah'ın kaderinden yine Allah'ın kaderine kaçırıyorum." diyerek Şam'a girmez.

Anlatılan olayda Hz. Ömer'in kaderle ilgili görüşü en doğru şekilde hangi seçenekte verilmiştir?

- A) Doğruyu tercih edip buna uygun tedbir almak da kadere dir.
B) Hz. Ömer Dönemi'nde kadere inanmak, imanın şartları arasında yer almamaktadır.
C) Bazı zamanlarda kaderden de kaçmak gerekir.
D) Ümitsiz anlarda kadere teslim olmalı ve tedbir almamalıyız.

7. Bir kimse aşağıdaki davranış veya özelliklerin hangisinden sorumludur?

- A) Kekeleyerek konuşma nedeniyle bazı surelerin tam okunmaması
B) Bir meslekte ilerlemek için ek bir çaba gösterilmesi
C) Bir bebeğin açık ten rengine sahip olarak doğması
D) Maddi durumu iyi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmesi

10. Giresun'da meydana gelen sel ve heyelanda yaşamını yitirenlerin sayısı sekize yükseldi. AFAD şu ana dek 157 kişinin kurtarıldığını açıklarken, yedi kişiyi arama çalışmaları sürüyor. Giresun'da önceki akşam etkili olan sağanak nedeniyle yedi ilçede sel ve heyelan meydana geldi. Gece boyu şiddetini artıran yağmur sonrası Dereli ilçesi, nehre döndü; park halindeki araçlar, sel sularına kapılarak sürüklendi. Aksu Deresi'nin bazı noktalarında taşması sonucu Giresun- Dereli- Sivas yolu ulaşımına kapandı. Sağanak nedeniyle debisi yükselen Aksu Deresi, merkeze bağlı Duroğlu Beldesi civarında ve bazı bölgelerde taşı. Dere çevresindeki bazı evler de tedbir amaçlı tahliye edildi. Uzmanlar, yaşanan sel faciasının meydana gelmesinde en önemli etken olarak insanların doğal dengeye aykırı olarak dere yataklarına ev yapmalarını gösterdiler.

Verilen gazete haberinden aşağıdaki sonuçlardan hangisini çıkaramayız?

- A) Selden dolayı zararların oluşmasında insanların sorumluluklarını yerine getirmemesi etkili olmuştur.
B) Fiziksel yasalara aykırı davranıldığından sel gerçekleşmiştir.
C) Evrendeki ölçü ve düzenin bozulması tabiatın dengesini bozmuştur.
D) Selde insanların vefat etmesi, cüzi irade için bir örnektir.

8. Kainatın oluşmasının üzerinden milyarlarca yıl geçmesine rağmen Dünya'nın Güneş'e uzaklığı aynı oranda sabit kalmıştır. Eğer bu mesafede milimetrik oynama dahi olsaydı Dünya'nın sıcaktan kavrulması veya donması ile sonuçlanan büyük felaketler oluşabilirdi.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi yukarıdaki metinde vurgulanan düşünceyle örtüşmemektedir?

- A) "Başınıza gelen musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir." (Şura, 30. ayet)
B) "...Her şeyi yaratıp ona bir nizam veren ve mukadderatını tayin eden Allah yüceler yücesidir." (Furkan, 2. ayet)
C) "Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir." (Rahman, 5. ayet)
D) "...Onun katında her şey bir ölçü ile dir..." (Rad, 8. ayet)

9. İnsan özgür bir varlıktır. Diğer varlıklardan farklı olarak eylemlerini kendi istek ve iradesiyle gerçekleştirir. Ancak insan ne kadar isterse istesin dilediği her şeyi yapamaz. Çünkü o, ... sahibi bir varlıktır. Yani onun iradesi sonlu ve sınırlıdır. Yüce Allah ise ..... sahibidir. O, her şeyi kuşatan bir iradeye sahiptir. Allah'ın dileyip de yapamayacağı hiçbir şey yoktur.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Akıl - İrade
B) İrade - Akıl
C) Cüzi irade - Külli irade
D) Külli irade - Cüzi irade

